

పువ్వులు

శ్రీ రావకొండ విశ్వనాథకావ్య

రెండు ఇక్కడి మధ్యనున్న బంతిమొక్కల పక్కన రాతిమీద కూర్చుని, మొక్కలవైపు మొక్కల్లోకి చూస్తూంది కమల బాల. మేడ ఇంటిమీద మేడ అంచుమీదికి వచ్చిన చందమామ చీరసవ్య—చిన్నది—పాచేశాడు.

ఉరవల తోట, 'ది గార్డెను' అది. తోటమధ్య పెద్దమేడ, అది మెయిన్ హాలును. మేడికి కొంచెం పడమటగా చిన్న పెంకు టిల్లు. అది గెస్ట్ హాలును.

మేడిగల పెద్దమనిషి కలకత్తాలో వ్యాపారంగల పెద్దమనిషి. అతగాడు ప్రతియేటా వేసంగికిమాత్రం చల్లగాలితోసం స్వంత వూరుకి కుటుంబంతోసహా వచ్చి స్వెల్లార్లుండి వెళ్లే అలవాటుగల పెద్దమనిషి. ఆయన కలకత్తాలో ఉండేప్పుడు, ఇక్కడ మేడిని అద్దకి ఇవ్వవచ్చు. కాని, ఉరవల ఉండే అంతపెద్ద మేడిలో అంత మేడికి తగ్గ అద్ద ఇచ్చుకొని ఎవడూ దిగడు. తక్కువ అద్ద ఇంటివారు ఇవ్వరు. ఇచ్చినా, దీనినవార్షిని ప్రతియేటా వేసంగికి మాత్రం ఖాళీ చేయమని బావుండదు. అందుచేత మేడి ఇంటిని తిలుపులుమాసి తాళాలు దిగించి ఉంచెరు. గెస్ట్ హాలునుమాత్రం అద్దకిచ్చెరు.

ఇల్లు చిన్నది కాబట్టి, ఉరవల ఉంది కాబట్టి ఇంటివారా గెస్ట్ హాలును తక్కువదైకి ఇచ్చెరు. ఇల్లు చిన్నదైనప్పటికీ, ఉరికి దూరంగా ఉన్నప్పటికీ, అద్ద తక్కువ కాబట్టి అందులో ప్రవేశించేరు అవతారంగారు.

అవతారంగారి నురించి "మీ నాన్న గారికి ఎక్కడిమ్యూ పసి" అని ఎవరైనా అడిగితే "బ్యాంకోలో" అని తక్కువ చెప్పగల కమల, "బ్యాంకులో ఏం పసి? ఎన్నోకొనర్వీసు? కీలం ఎంతిస్తాను?" ఇటువంటి ప్రశ్నలు వేస్తేమాత్రం సరిగా సమాధానం చెప్పలేను. అవతారంగారి ఆరన ఇంటికి ఎంతమట్టుకు ఆధారంగా ఉండో, ఆ ఆరన ఇంటికి చాల్టంకో చాలకో అనే విషయాల నురించి కమలెప్పుడూ ఆలోచించనేలేదు. తన స్కూలేమిటో, తన చదువేమిటో, అంతే.

కిందలేడు ఏదైతే, కమల మూడోఫారం పరీక్ష రాసి పాసయిన రోజుల్లో ఆమెకి పన్నెండోయేడు దాటింది. ఆమె ఆ చంటనే ఈ యింట్లోకివచ్చి పడింది. అంతటితో.

"స్కూలు ఇక్కడికి చాలాదూరం, అవునా? మరి ఒక్కరై అంతిదూరం నడిచి ఎలా వెళ్తావో నువ్వే చెప్పు. వెళ్ళలేవు కద. ఒప్పుకుంటావా? ఒప్పుకోవూ...అలా అంటావు. అంతే...మరి భర్తూఫారం పాసయ్యె. అలాగా ఇలాగా కాకుండా

భస్తుగా పాసయ్యె. ఏం! చాలా!! అల్ల వాళ్ళ సీతలక్ష్యిని చూడు, ఎమ్మే పాసయిందా? పాసయింది. పాసవులేమాత్రం వెళ్లి చేసుకోకతప్పిందా?...అందుచేత...అడవిల్లికి...వెళ్ళి—వెళ్ళి—అదీ ముఖ్యం. తెలిసిందా?" అంటూ కొన్ని కారణాలు చెప్పి కమలని స్కూల్కి పంపించడం చూస్పించివేసేడు కమల తండ్రి.

అని అసలు కారణాలుకావనీ, వట్టి సాకులుమాత్రమేననీ అసలు కారణం వేరే ఉందనీ ఆలోచిం తెలిసింది కమలకి. తండ్రిని అసీసుకి వెళ్ళనిచ్చి తల్లిదగ్గర మారాం చేసిచేసి ఏవవగా, విసిగిపోయి కేకలువేసింది కేవలముగారు.

"మీ అన్నదమ్ములూ అక్కచెల్లెల్లూ పడిమందికి ఎప్పేలూ ఎమ్మేలూ చెప్పించడానికి మీ నాన్న లక్షాధికారసుకున్నావా, కోటికొద్దనుకున్నావా? లేక, దులుపులే రాలానికి వెరల్లో రూపాయలు చెల్లున్నాయనుకున్నావా? దయచేసి, ఏడుపు కట్టిపెట్టు. తెలిసిందా! ఎండెక్కింది. ఆ పచ్చికరలు కాస్తా ఎండలో పడేసి పెట్టు" అని కేకలేసిన కమలతల్లి విసవిస చెల్లింది వంటదగ్గకి.

అంచుమీదట కళ్ళు తుడిచెసుకోంది కమలబాల.

అప్పట్లోనే, ఎవరూ చూడకుండా కళ్ళు తుడిచెసుకోవడం అలవాటు చేసుకోంది కమలబాల.

ఆరోజున, కోసంగా ఉండడంచేత అవతారంగారి భార్య తన సంతానంయొక్క సంఖ్య ఎక్కువ చేసుకుంటే గాని, నిజంగా లే రావిడకి పదిమంది పిల్లలు.

కమల పుట్టిన పక్షివంటికి అవతారంగారికి, కడిసారిది విచుల కలిగింది. ఈమధ్యకాలంగా ఉద్భవించినవార్లు వరసగా నలుగురు. మొదటివాడు, సీతారాముడు. రెండవవాడు రాధా కృష్ణుడు. మూడోవాడు పార్వతీప్రసాదుడు. నాలుగోవాడు గంగా ధరుడు. నలుగురూ రావులే. నలుగురీ ఇంట్లో పిల్లె పిలుపు!

"ఒరే సీతా, ఒరేయే రాధా! ఏవెర్రా గంగా, పార్వతీ! ఎంతవేయింది బిడ్డించీసి. ఇంకా అక్కడే కూర్చున్నారూ? ఎక్కడి దాపరించేయో ఏవెర్రా ఆ మొక్కలు. చస్తున్నాం మీ అక్కకి ఘటిపోతే మీకూ మనలూ పోతున్నాయర్రా!! రండి కేగిరందండి" అదీ సాధారణంగా కేవలముగారు వేసే కేక.

కొత్త ఇంటికి రాగానే అవతారంగారి భార్య వెరల్లో ధని యాలు చల్లింది. కాకరపాడు పెట్టింది. దొండపళ్ళు నాటింది. తరు వాత, తోటలో ఒ రోజున కమల అటూ ఇటూ తిరిగి వచ్చిన తల్లి దగ్గకి పరుగుతుకొచ్చి,

“అమ్మా అమ్మా, అల్లక్కడ కొత్తిమీరి మొక్కలు ఎన్ను
న్నాయనుకున్నావ్! ఎన్నో ఉన్నాయే” అంది.

“ఎక్కడే?”

“అక్కడా, ఎరువుకుప్పదగ్గర”

“ఎరువుకుప్పదగ్గర, అవా?! అవి బంతిమొక్కలే బలభావ
మానవా?”

“బంతిమొక్కలా?!”

“అవును.”

“బంతిపువ్వులు పూస్తాయా?!”

“బంతిమొక్కలకి బంతి పువ్వులు పుయ్యకపోతే పొట్ల
కాయలు కాస్తా యనుకున్నావులే. బావుందమ్మా బావుంది. చద
వ్వస్తే ఉన్న పురి కూడా పోయింది” అంది శేషమ్మగారు.

ఆరోజునుంచే కమలకి మరిమారడం జరిగింది.

ఆరోజే ఆవంటనే పువ్వులతోట వేసేదా మనుకోలేదు కమల.

కాని, మనోబాగుల్లో మాణిక్యం కనిపిస్తే దాన్ని వేరే తీసేసి దానికి
తగిన ఏర్పాట్లు దానికి చేసినట్టుగా, ఎరువుకుప్పనుంచి బంతి
మొక్కల్ని వేరుచేయాలని కమలకి కలిగిన ఆలోచన “పూలతోట”కి
చారితీసింది. తరువాత ఆ ఎరువునే ఆ కమలకే మోసుకొచ్చి ఆ
మొక్కలకే వేయడం జరిగిందనుకోండి. కాని అది వేరే సంగతి.
ముందు, ఆ మొక్కల్ని కొన్ని తీసుకొచ్చి పెరట్లో పాఠించి
కమల.

ఆ మొక్కల్ని అక్కణ్ణించి తీసుకురావడానిగ్గాని, చాటిని
పెరట్లో పాతదానిగాని ఇంత చిన్న పిసరైనా పాయం చెయ్యని
వెది తమమ్మడు—సీతగాడు—అక్కయ్యా, అవన్నీ పెరట్లో
వేస్తున్నావా? ముందువేపు వేస్తే పోగా ఉండదులే: పువ్వులు
పూసినప్పడు అంతా సుమ్మెత్తిపోయా?!” అని చెప్పి మొక్కల్ని
ఇంటిముందు నాలుగు గలచా ఇచ్చేడు.
అది బావుందని ఆ సలహా పాటించింది కమల.
అక్కయ్యా, లైనుగా వేస్తే బావుంటుందికదా” అన్నాడు రాధ.
అలాగే చేసింది కమల. “అక్కా అక్కా, అంత దగ్గరపా పాత్రే,
మన గదిలో పానుద్దాగ ఇరుగ్గా ఉంటుందే. కొంచెం దూరంగా
పాడ్డా” అన్నాడు పార్వతి. “నువ్వేం సలహాలేం చెప్పక్కర్లేదు.
చాలవైతే సాయం చెయ్యి. లేకపోతే నోరుమాను క్కూనా!”
అనేసినప్పటికీ పార్వతిగాడి సలహా ప్రకారం మొక్కల్ని దూర
దూరంగానే నాటింది కమల. గంగగాడు సలహాలేం ఇవ్వకుండా,
చిన్న చెంబులో నీళ్ళు పట్టుకొచ్చి ఇచ్చేడు. చివల సలహాలూ
ఇవ్వలేదు, ఊరికి కూర్చోవడం; అటూఇటూ తిరిగి, మొక్కల్ని
కొన్ని నాలుపోయి, కొన్ని తొక్కేసి, అందరి కళ్ళలోనూ
అడ్డంగా పడి, కమలచేత చివాట్లు తిని, సీతచేత ఓచార్చబడి, అమ్మ
దగ్గరకి తీసుకుపోబడింది.

ఆఖరికి, ఆ సాయంకాలానికి, అంతా కలిసి ఆరు వరసల్లో
మున్నె బంతిమొక్కలు నాటేరు.

నాటిననాటి ఆ సాయంత్రం ముప్పయి మొక్కలూ కూడా
సామ్యసిలిపోయి తలలు వేళ్ళాడవేసేసేయి.

ఆ రాత్రి ఆకాశంలో చంద్రుడు లేడు. ఎక్కడా మేఘాలూ
లేవు. చుక్కలున్నాయి కాని నాటివైపు చూడాలేదు కమల. బుడ్డి
దీపం చేతపట్టుకొని, మదిదగ్గర కూర్చోని, బుడ్డినీపపు నుడిచెలుగులో
చుక్కల్లాటి కళ్ళతో మొక్కల్ని ఓహూ ఓహూ చూసింది.

మొక్కలు బతకవేమాననే వెంకటేశ ఆ రాత్రి అవత
రాన్నీ శేషమ్మని బతకచిప్పింది కాదు కమల.

“బతుకుతాయా, బతకవా?” అనే ప్రశ్న.

“బతుకుతే బతుకుతాయి. లేకపోతే పోతాయి. మధ్య నమ్మ
మాత్రం చంపక కళ్ళు చూసుకు పడుకో” అని అటు తిరిగి పడు
కుంది శేషమ్మగారు.

ఆ రాత్రి తనకి ఎప్పుడు నిద్రపట్టిందో అన్న సంగతీ కమలకి
తెలిసే. ఆ రాత్రి ఎక్కణ్ణింపా వచ్చిన మేఘాలు ఎంతగానో
వర్షించి వెళ్ళిపోయాయన్న సంగతీ ఆ రాత్రి కమలకి తెలిసే.

మర్నాడు నూర్పుడు లేచిన కొంచెంసేపటికి నిద్రలేచిన
కమల బాల, కళ్ళు మలుముకొంటూనే ఇంటిముందుకివెళ్లి, చూసి,
కెవ్వనో కేకవేసి మదిదగ్గరకి పరిగెట్టింది.

తల్లికి తెలుస్తుంది; తండ్రికి తెలుస్తుంది; భగవంతుడికి తెలిసే
ఉంటుంది; ప్రాణాన్నీ జీవికాన్నీ వెంచి పోసించేవారందరికీ
తెలిసీతిరాలి, ఆ ఉదయం తలలెత్తి నిల్చున్న చిన్నఎత్తు బంతి
మొక్కలు ఓ పదిమాడేళ్ళ ఆడపిల్లకి కలిగించిన సంతోష,
సంభ్రమ, ఆర్పిర్య, ఆనంద, ఉద్యేగాలు ఎటువంటివో ఏమిటో.

ఇటు ఈ మొక్క దగ్గర నిల్చుంది కమల. అటు ఆ మొక్క
దగ్గరకి పరిగెట్టింది కమల. ఇదే కమల ఈ మొక్క అయింది.
ఇదే కమల ఆ మొక్క అయింది. నిన్నటి రాత్రి నీటిమమ్మా
ఈ కమలే. నిన్న రాత్రి వానజల్లా ఈ కమలే. ఆ కమలే ఈ ఉదయం
నూర్పురకంగా మెరుస్తోంది. అదే కమల ఈ ఉదయం చల్లగాలిగా
పిస్తోంది.

అది, అంతటిది, ఆ ఉత్సాహమే కమలని మరొకమలగా
చేసింది.

మొక్కల్ని పెంచడమే ముఖ్యమైన పనయిపోయి కూర్చుంది
కమలకి. కాని ఆ పెంచే అధికారం, అవకాశం కమలకక్కర్లే
గుత్తికి పుచ్చుకోలేదు. అందులో మిగతా వాళ్ళకూడా ఉన్నాయి
వేర్లు. గంగగాడు చిన్న చెంబులో పట్టుకెళ్లి ఆ మొక్కలకి అనే
పనిగా నీళ్ళు పోస్తూండడమే వాడిపని. ఇంటివారి తోటమూరి దగ్గరకి
పోయి, బొరిగా తొల్లికా తెచ్చిఇచ్చి, ఇచ్చి తెచ్చే పని పార్వతిగా
డిది. ఎరువుమోసుకొచ్చి మొక్కలకి పోయ్యడం అనేది రాధగాడి
పనుల్లో ఒకటి. రెండుపూట్లవచ్చి మొక్కల్ని తనిఖీచేసే అధికారి
సీతగాడు. అప్పటిప్పటి, అవసరం చెంబడిని వచ్చి సైంటిఫిక్ సలహా
లిచ్చే ద్యూటీ ఇంటివారి తోటమూరిది. తెలిసీ తెలియని సలహాలిచ్చే
పని మొక్కల్ని పెంచడంలో పెద్దబాలబిడు చదువుకున్న అవతారం
గారిది. అవతారంగాను సాయంకాలం ఆసీనుమంచి వచ్చేక

మొక గ్రలదగ్గర వాలుకుప్పి వేసుకొని న్యూస్ వేపర దడువుకొనే ప్పడు పక్కన రాతిమీద కూర్చొని ఏదో కుడుతూ కుట్టకపోతూ కబుర్లు చెప్తూ, మధ్యమధ్య మొక్కల్ని పిల్లల్ని మెచ్చుకు గొప్పవడం శేషమృగారి పని.

ఓ రోజు పొద్దున్నే.

“అక్కయ్యా! మొగ్గమొగ్గ!” అని కేకేసేడు పాఠ్యులి.

ఆ దినం ఓ ఘడియనేపు వెర్రెత్తివట్టుగా తిరిగింది కమలబాల. ఆ రోజున గంగగారు మొక్కలకి కమ్యురించిన నీళ్లు ఇన్నీ అన్నీ కావు.

దాదాపు అన్ని మొక్కలూ మొగ్గతోడిగేయ.

అందుమీదట ఏ మొక్క ముందుపూస్తుందనే ప్రశ్న వచ్చింది. మొదటివరుసలోదా, మాడోవరసలోదా, ఆదా ఇదా అని తర్జన భర్జన జరుగుతూండగానే అన్నిటిలోకి పొట్టిమొక్కకి

ఒక పువ్వు కొంత విడింది.

బంగారమే అంటిగా పండింది.

అప్పట్లో కమలకే కాదు, పిల్లలందరికీ జ్వరలెత్తేయి. ఆవ తారంగాయకూడా సంతోషం ప్రకటించకుండా ఉండలేక పోయారు. శేషమృగాయకూడా కొంత చిన్నదయింది. విమల పెద్దగా కేకలేసి గంతులువేసింది. పువ్వు బాగా విడ్డూక “విమలా, పువ్వు ముట్టుకుంటే నాన్నతో చెప్పి తన్నిస్తా. ముట్టుకోకేం” అని కమల విమలని హెచ్చరించడంతో పువ్వులెవ్వరూ లెంపరాదనే రూలుకి పునాది ఏర్పడిందని చెప్పవచ్చు.

పూసిన ఒక్క పువ్వు కోసేడమేనా? మరోటి కూడా బాగా విడ్డూక కొయ్యొచ్చు అని ఆదిలో అనుకున్నారు. తరువార ప్రతి మొక్కకి ఆధము ఒక పువ్వుయినా బాగా విడిచేగాని ఏ పువ్వు లెంప రా ద ను కు న్నారు. అయితే అన్నీ బాగా పూసేయి గాని మాడోవరసలో మధ్యమొక్కమూత్రం మంకు పట్టు పట్టి వట్టుగా ఎంతకీ మొగ్గయినా తోడిగిందికాదు. చివరకి దానంతట దానికే తిక్కతిరిగి మొగ్గతోడిగింది. నాలుగు పువ్వులు విడ్డూయి.

అప్పుడు విమలని పొట్టిమొక్కలో పువ్వు లెంపుకోనిచ్చింది కమల. లెంపుకోనివ్వడం ఏమిటి? తనే లెంపుఇచ్చింది. లెంపిండ్ల కాని లెకవిచారించింది.

ఆవేక రాత్రి గంగగారు మొక్కల పక్కన గంతు కూర్చు న్నాడు. నడుంమీద చెతులు వేసుకొని పక్కనే కమల నిల్చొని మొక్కలవైపు చూస్తోంది. అప్పుడు గంగగారు “అక్కయ్యా! మేక తినేస్తే మొక్కలకు పూయని చెప్పేవు కదా ఆవేళా. మరి బాకే నువ్వెందుకే పువ్వు లెంపేనేవూ?” అని అక్కని అడిగేడు.

అక్క జవాబు చెప్పలేదు. పొట్టిమొక్కలవైపు నిదానంగా చూస్తోంది.

వైన చంద్రుడు ఆకాశంలో విచ్చలవిడిగా తిరుగుతూన్న ట్టుగా ఉన్నాడు. చంద్రుకొంతులు బంతిపువ్వుల్లోకి ఇంకిపోతు న్నాయి; బంతిపువ్వులమీంచి జారిపోతున్నాయి. ఇంట్లోంచి

రాధగాడి వత్స వినిపిస్తోంది. పొట్టిమొక్కడి పువ్వుపోయిన మొంది లెమ్మ మూత్రం చందమామవైపు దీనంగా చూసింది. ఆ కొమ్మలైపు బాలిగా చూసింది కమల.

“ఒకే గంగా, మరింతవ్వడూ లెంపొద్దురా” అంది కమల ఉన్నట్టుంది పెద్ద నిశ్చయానికి పూర్తిగా వచ్చేసి.

అది కిందటేడు బరిగిన విషయం.

నెలలు వడిచేయి. సంవత్సరం మారింది. కిందటేడు తీసి దాచిన విత్తనాలు మొలకలెత్తేయి. ఈసారి వ్యయం అవతారంగాకే వకుంకటి రెండు ఇళ్ళకి మధ్యగా పెద్ద మడి తయారుచేసేరు. అందు లోకి బంతిమొక్కల్ని మార్చి నాటేరు. విధి విరామం లేకుండా నీళ్లు పొయ్యిడానికి గంగా పాఠ్యులి ఉండనేఉన్నాడు. ఎరువు మొయ్యిడంలో నీరగాడు కూడా చిన్నపాయం చేసేడు. మొక్కలు ఎదిగేయి. మొగ్గ తోడిగేయి. ముచ్చటగా పూసేయి.

“పువ్వు లెవ్వరూ లెంపరాదు.”

అది నిరుటి రూలే. కొత్తకేంకాదు. రూలోని ఖచ్చిరంగానే ఎవపోర్చు చెస్తూ వచ్చింది కమల. పువ్వులు లెంపాలన్నా విమల లెంపారి. కాకపోతే శేషమృగాయ లెంపారి. విమలని అడుపులో ఉంచడం ఆపే కష్టంకాదు. శేషమృగారి పూజకి తోట్లో ఎర్ర గన్నేరు పువ్వులు ఉండనే ఉన్నాయి.

మొక్కలకి సంరక్షణ ఘనంగాఉంది. మొక్కలన్నీ బాగాలేచేయి బలంగా లేచేయి. కొల్లగాపూసిన పువ్వుల్లో ఒక్క రేకైనా ఎవర్ని లెంపనివ్వదు కమల. ఇంటిముందు ఆ రవ్వంతమేరావచ్చుగాఉంది. నందవవసంలో ఓ చెక్కలాఉంది. తను ఏర్పచుకున్న ఆ అందాన్ని చూస్తూ అక్కడ ఆ రాతిమీద కూర్చున్న ప్పడు ఎన్నో విషయాలు మరిచేది కమలబాల. ఆ విషయాలు మర్చిపోదానికి అక్కడ కూర్చొ నేది కమలబాల. దూరంలో ఉన్న మూక్కలూ; బడిమీద, ఎండలో మెరిసే కంచుగంటా; పదిగంటకి కొన్ని వందల కంఠాలు పరిక ప్రార్థనపాటూ; క్రౌసురూంలో నల్లబోర్లు వైసుంచి, నల్లవేసిన గోడ మీంచి మోహనదావో వరమచంద్ గాంధీ అనే ముసలాయన చూసే చల్ల చూపూ; క్రౌసులో అందర్ని వదివ్దామని లాపత్రయపడే వర ప్పటి ఎవ్వడూ నవ్వే కలకలవత్సూ; తనకీ సామ్రాజీకి లెంకులో ఘనమూర్తుల పోటీ; ప్రస్తుతం ఇంట్లో కర్రపెట్టెలో ఏడ్చే సబ్బు పెట్టెలో ఆరోజుల్లో కలకల్లాడుతూ కురికే సుద్ధమొక్కలూ, రంగు పెన్నిల్లూ, రిబ్బను ముక్కలూ; మాడోఫారానికి ఇంగ్లీషూ, నాలుగోఫారానికి చేకచరిత్రా చెప్పే సరోజనమృగాయ క్రౌసులో అడుగు పెట్టేపెట్టడంలో వేసే కమ్మని ఆ త్తరువాసనా; కబుర్లు చెప్పే వైస్సు టీచర్ గారి నన్నుటికంకం; తెలుగుపద్యాలు; ఇంగ్లీషు స్పెల్లింగున్నా; లెక్కలెప్పున్నా, అన్నిటినిదించి మర్చిపోయేది కమల బాల. చిక్కని అకువచ్చటి ఆకులు, చక్కని బంగారుకేకుల పువ్వులు. ఏటిచాటున ఎక్కడో ఉండిపోతాయి ఆ మూలూ, ఆ రోజులూ అన్నీ కూడా.

అలా ఓరోజున ఆ మొక్కలదగ్గర ఉదయం హాయిగాకూర్చు న్నప్పుడే వచ్చేడు ఒక్క కేగనాన్న.

ప్రతి నెలా జీతం అందినవాటిరాత్రి, పడుక్కునేమందు, తల కింద తలగదా పరిచేసుకొంటూ" తెలాకే పరికల్లా తయారవుతాడ్రా బక్కమందాకోడుకు" అని ఓసారి అనుకోకుండా పడుక్కుతు అవతారంగారు. సరిగ్గా అలాగే మర్నాడు పొద్దుటే ఏదో గంట కొట్టే సరికల్లా "అయ్యో అవతారంగారు" అని కేకేస్తూ అదే వనూలు చెయ్యడానికి వస్తాడు బక్కలివాస్తూ, ఆ కంఠానికి పది జీరలు. పది అవతారాల్ని ఉద్దేశించి పిల్చేడ్డా అనిపిస్తుంది.

ఇంటివారి ఇల్లు, ఇంటివారితోట, ఇంటివారి ఇక్కడి వ్యవహారాలన్నీ చూసేఉద్యోగం బక్కభగవానుది. ఆరోజున అదే పుచ్చుకున్నాక "ఇంటివాళ్లు క్రిస్మస్ కి వస్తున్నారండోయ్" అని చెప్పేవీ సత్యకొంటూ చక్కాల్లాపోయేడు. ఇంటివాళ్ళు పక్కనే ఉన్నట్లయితే అదేకన్న వాళ్ళ సంతకాలు ఆసేగిపోతాయని భగవానుగారి అభిప్రాయం.

కేసంగికే రావడం ఇంటివారి అలవాటు ఇప్పుడెందుకో నున్నారో అనుకున్నారంతా. భగవానులూ డా ఏ మాటా తెలియదు.

ఇంటివారంపే అంతాఇవ్వం లేదు కమలకి. ఇంటాయన ఎటు వంటివాడో తెలియదు. ఆత నెవ్వడూ చిన్నింటివైపుకే రాడు. ఇంటావిడి మంచుమనిషిలాగే కనిపిస్తుంది. ఇంటివారి పెద్దకూతురు అదేవారింట్లో పొట్టంలో ఉంటుంది. ఆమెని ఎరుగదు కమల. రెండో కూతురు పదిహారేళ్ళ వయసుదే అయినప్పటికీ పొలికేళ్ళ మనిషిలా ఉంటుంది. తనకి పక్కనే ఉన్నట్లు ప్రవర్తిస్తుంది. ఆ అమ్మాయి కిందనుంపే పంటలుండవు. మీదనుంపే వర్షాలుండవు. నూడో అమ్మాయి నెమ్మదిగానే ఉంటుంది. పక్కనే ఆ పిల్లని "రెండు జడలమ్మాయి" అంటారు అవతారంగారింట్లో అంతా.

నిన్న మధ్యాహ్నం పన్నెండు గంటలకి కొడు దిగరు ఇంటి వారు. అందరికంపే ముందు ఆఖరమ్మాయి కార్లోంచి వైటికి బంతిలా గెలి ఇంట్లోకి వెళ్ళింది. ఆ పిల్ల వెనక ఇంటాయన దిగేరు. ఆయనది బట్టతల. మనిషి నున్న గా ఎర్రగా ఉన్నాడు. ప్లానల్స్ లో ఉన్నాడు. ఆయన భార్య కార్లోంచి నెమ్మదిగా దిగింది. విండుగా ఎర్రగా ఉంది. బ్లడ్ రెడ్ సారి కట్టుకొంది. చాయ కేరీమి బంగా రంలా ఉంది. వారి రెండో అమ్మాయి కార్లోంచి దిగలేదు. ఆమెని నెమ్మదిగా దింపేరు. ఆమె కట్టుకున్న సారిమీద ఓవర్ కోటు తోడుకుంది. పెద్దగా మూలుగుతోంది.

"అమ్మాయిగారి కేమొచ్చిందమ్మా" అని భగవాను మిక్కిలి ఆందోళనతోనూ, ఆతి వివరంగానూ ప్రశ్నించేడు.

అమ్మాయిగారికి 'ఫీవర్'లు, అందునుంచి బక్క భగవాను ఇసుమంజైనా చింతించనట్టే కమలకూడా ఇంత పీసరైనా విచారించలేదు.

కాని— ఇంటివాళ్ళు ఎందు కొచ్చేరు? ఎన్నాకుంటారు? వాళ్ళకి ఉన్న వ్యాధి ఆ అమ్మాయికి ఉద్దం ఉంటుందా ఉండదా? అని రాత్రి ఆలోచిస్తూ పడుక్కుంది కమల.

ఉదయాన్నే లేచింది కమల. ఉదయం నెమ్మదిగా వెళ్ళింది. ఇంటివారి రెండో అమ్మాయినుంచి ఆస్పత్రి వరసేవో వచ్చింది. మధ్యాహ్నం ఇంటివారి వోఖరు శేషమ్మగార్ని దింప ఒకటి అడగి పట్టకు వెళ్ళేడు. అంతే. మరెం ఏకేవెళ్ళవు.

మధ్యాహ్నం మూడు గంటలకి మాత్రం—

చిన్న బిందెలో నీళ్లు పట్టుకొని గుమ్మందగ్గరకి వచ్చిన కమల వచ్చి రావడంతో, ఒక్క కేకవేసి, బిందెని ఆలానే విడిచేసి పరి గట్టింది మొక్కలబగ్గరికి.

మేడ ఇంటి డ్రాయింగ్ రూమ్ వైపు వరందాలోకి ఇంటా విడా, చిన్న ఇంటి గుమ్మంలోకి శేషమ్మగారు ఒక్కసారే వచ్చేరు.

ఇంటివారి ఆఖరమ్మాయి—రెండు జబలు వేసుకున్నది, బ్లూగౌను తోడుకున్నది, గాలికోట్టిన బంతిలా ఉన్నది—

"నే కోసుకుంటా. నా యివ్వం. నాక్కావాలి" అని గట్టిగా అరుస్తోంది. ఆమె చేతులు గట్టిగాపట్టుకొని, "వీలేరు. కొమ్మొద్దు. నూని" అని కమల కేకలేస్తోంది. ఇద్దరూ పెనగులాడుతున్నారు. నూడు బంతిపువ్వులు వరిగి కేలనిపడ్డాయి.

"ఏం పిల్లా! ఏదంటా అల్లరి?" అని,

ఇంటావిడి సాఫుగానూ గట్టిగానూ కమర్చిమాత్రం ఉడ్డ కించి అడిగింది. ఇద్దరమ్మాయిలూ పెనగులాట ఆపేసి, ఆలానే నిల్చుండిపోయేరు. అంతలోనే శేషమ్మగార్చి కమల పట్టిన పట్టు విడిపించి, కూతురిచెయ్యి పట్టుకు నిల్చుంది.

"లంక హీయర్ మమీ..." అని ప్రారంభించి చెప్పింది రెండుజబులవాయి.

"నెవర్ మైన్ వార్. యూ లేక ఏకే మెనీ ఏకే యు ట్లీజ్" అని ఆ అమ్మాయిలో చెప్పి,

"ఆ పువ్వులే అంత మహా భాగ్యంటమ్మా? మీ అమ్మాయిలా సిగ్గిగా అల్లి చేస్తారేమిటి? కోసుకుంటుంది నూ చేద్దీ, దాన్నేం అవకంసి."

అని శేషమ్మగారిలో చెప్పి లోనికి వెళిపోయింది ఇంటా విడి. ఆవిడి కోపగించుకున్నట్లు తెలియడంలేదు. "ఇంత స్వల్ప విషయానికి ఎందుకంత అల్లరి? క్వెట్ అనెంసరి" అని ఆవిడి చిరాకు పట్టుకుమాత్రం స్వప్నంగా తెలుస్తోంది, ఏదో చెప్పామను కొంది శేషమ్మగారు. ఏం చెప్పామన్నా ఇంటావిడి లోనికి వెళ్ళనే వెళిపోయింది.

తిరి ముఖంలోకి చూసింది కమల. చేదీని వారిందిదానికీ శేషమ్మగారికి దైర్యంలేదని ఆమె ముఖం చెప్పక చెప్తోంది.

"ఈ నువోకే వేలగు."

అని చెప్పడానికి, అసలు, తుపాకీలాటి మనిషి కానేకాదు శేషమ్మగారు.

డోలోపువ తెంపేసుకొంటోంది ఇంటివారి చేదీ, బంతి పువ్వుల్ని, కొవలనివన్ని.

నెమ్మదిగా, వెక్కిరిగిమాడుకుండా ఇంటివైపుకే వది చేరు తల్లికూతుళ్ళు. గుమ్మంలో గంక చెయ్యిపట్టుకు నిల్చున్న విమల రాగాలు పెట్టింది. గంకగారు రాగాలుపెట్టలేక నిల్చు న్నాడు.

బంతిపువ్వులే మహా భాగ్యమా?!

కళ్ళు తుడుచుకొంది కమలబాల.

మేడ ఇంటివిడి మేడ ఆంచు ఎగువకివచ్చిన చందమామ, చక్కనిది, చిన్నచిన్నవి వచ్చేలు ఎన్నెన్నోపాలెన్నూనే ఉన్నాడు. కాని,

కళ్ళుతుడుచుకొంది కమలబాల.

కళ్ళుతుడుచుకొంటూనే ఉంది కమలబాల.